

מדיניות ענישה - שיקול דעת שיפוטי במתן גזר הדין ובעיית חוסר האחידות

מוקדש לזכרה של קרן מרוותי הי"ד.

מאת: דורון בלדינגר.

מזה תקופה ארוכה נשמעת יותר ויותר ביקורת, שעניינה רמת הענישה, כפי שנקבעת על ידי שופטי בית המשפט והטענה כי ענישה זו איננה תואמת את חומרת המעשים ואף לא את דרישת הגמול הן מצד משפחות הקורבנות והן זו המשתקפת בעיני הציבור. מצב עניינים זה מביא לזילות בחשיבותה של הענישה כאלמנט הרתעתי, אשר בסופו של יום משפיעה לרעה ומכרסמת בחינוך החברה להתנהגות תקינה וראויה. בסקירה זו אביע את עמדתי בעניין שיקול הדעת הרחב מדי, אשר עומד בפני שופטי ביהמ"ש בבואם לגזור את עונשו של הנאשם, אשר הורשע בפלילים וכמו כן אביא דוגמאות המצביעות על הבדלים משמעותיים בין פסקי דין ידועים יותר וידועים פחות, אשר בעזרתם אציג מיחד את זעקת משפחת הקורבן, אשר טוענת כי דמו לא פחות סמוק מדמו של קורבן מקושר אחר ומאידך את זעקת הנאשמים, שזועקים לחוסר אחידות בענישה ואפליה בינם לבין נאשמים אחרים.

לצורך העניין אשווה בין שלושה פסקי דין, אשר מהווים רק מדגם מזערי מבין עשרות רבות של דוגמאות, לפיהן ניתן להוכיח את טענתי זו, כפי שמובאת כאן. ראשית, אציג דווקא את זעקת הקורבנות, ע"י השוואה בין שני פסקי דין, האחד שנגזר בו עונש מאסר של 3 שנים לנהג שהרג שלושה צעירים ובהמשך אף קוצר בערעור ולעומתו עונש מאסר של 12 שנה על טל מור שדרס למוות את רוכב האופניים שניאור חשין בנו של כב' השופט חשין.

כך למשל, פ 1120/05 מדינת ישראל נ' סובינסקי 29 דצמבר 2008¹, פס"ד "אנונימי" מבחינה ציבורית אולי, אך ממש לא מבחינתי האישית, שכן מדובר בבת משפחה.

מדובר בתיק תאונת דרכים קטלנית שאירעה ב-14/05/2006 בכביש 553 סמוך לתל-מונד. באותה תקופה, תאונה זו זעזעה מדינה שלמה וסוקרה בתקשורת ובמהדורות החדשות, במיוחד לאור העובדה שבין הרוגי התאונה, קיפחו את חייהם גם זוג צעיר, קרן ורועי, שעמדו להינשא בתוך שבועות בודדים. הנהג, יהונתן סובינסקי, בן 24 מבית דגן, הורשע כי התנגש ברכבם בעת שנהג תחת השפעת סמים ובפברואר 2008 קבע השופט בהכרעת הדין, כי הרכב היה תקין, אך הנהג לא (!) והרשיע אותו בגרימת מותם ברשלנות של שלושה בני אדם בתאונת דרכים. במשפט זה השופט גזר את עונשו של סובינסקי ל-36 חודשי מאסר ובנוסף ל-40 שנות פסילת רישיון. סובינסקי ערער וב-29/12/2008 ניתנה ההחלטה בערעורו אשר קיצרה את עונשו ל-27 חודשי מאסר החל מיום 19/2/08 (יום גזר הדין) ואת תקופת פסילת רישיון הנהיגה מ-40 שנים ל-20 שנה בלבד החל מיום 14/5/06 (יום התאונה).

¹ פ 1120/05 מדינת ישראל נ' סובינסקי : מפסק הדין עולה כי סובינסקי, שנהג תחת השפעת חשיש, סטה מנתיבו והתנגש חזיתית ברכב שבו נסעו לירן בתיא, בן דודו רועי בתיא, קרן מרוותי ז"ל - ארוסתו של רועי והילה ציוני - חברתו של לירן. כתוצאה מהתאונה נהרגו שני בני משפחת בתיא, קרן מרוותי ז"ל ואילו ציוני נפצעה באורח קשה. במהלך המשפט טען סובינסקי כי רכבו היה במוסך כמה ימים לפני התאונה שנגרמה ככל הנראה עקב תקלה טכנית. בנוסף, הוא הודה כי עישן חשיש אך טען כי חלפו שעות רבות בין עישון הסם לבין התאונה. השופט, יהושע הלוי, דחה את טיעונו וכתב בפסק הדין: "מעדות הנאשם התרשמתי כי 'התנהגות הרכב' לא נגרמה בגלל תקלה. הרכב היה תקין, האיש לא היה תקין. זה האיש ולא המכונה. אני דוחה גם את דברי הנאשם לגבי המועד הרחוק של השימוש בסמים וההשפעה שלהם עליו. השימוש בסמים היה בזמן סמוך יותר לנהיגה ולתאונה", השופט קבע כי סובינסקי היה מודע לעובדה שהוא מסומם ובכל זאת נהג. בני משפחות ההרוגים ליוו את המשפט לאורך כל התקופה וטענו כל העת שהתביעה הייתה צריכה להגיש כתב אישום על הריגה ולא גרימת מוות ברשלנות. כל אחד מההרוגים הוא עולם ומלואו והם קוו שהשופט יגזור במצב עניינים זה לפחות שלוש שנות מאסר (העונש המקסימאלי על עבירת גמ"ר) על כל הרוג ועונש מאסר נוסף על כך שפצע את הילה. מאז התאונה חיי המשפחות השתנו מהקצה אל הקצה ומהיכרותי את משפחת מרוותי אוכל להעיד שחייהם אינם חיים עוד וזאת מעבר לעובדה שצערם העמוק הביא למקרה מצער נוסף - מותו של אבי המשפחה.

לעומתו, ת"פ 2892-07-10 **מדינת ישראל נ' מור**², גם כאן מדובר בתיק תאונת דרכים קטלנית, אלא שהפעם מדובר בקורבן בודד אך מקושר (כמובן שמעבר לאמרה השוואתית זו, ביחס למקרה הקודם שהזכרתי, ראוי לציין שבכל מקרה, כל אבדה בנפש כמוה כאובדן של עולם ומלואו). במקרה זה טל מור שהורשע בהריגתו ובהפקרתו של רוכב האופניים שניאור חשין ז"ל, בנו של כבוד השופט חשין, ובנהיגה תחת השפעת סמים ואלכוהול, נגזר עונשו ל-12 שנות מאסר, כמו כן נגזרו עליו שנתיים מאסר על תנאי פסילה מקבלת רישיון נהיגה ל-20 שנה ופיצוי למשפחת חשין בסך 30,000 שקל.

אם כן, בשתי הדוגמאות שהבאתי, דובר באירוע תאונת דרכים על רקע נהיגה תחת השפעת סמים, באירוע הראשון ארבעה נפגעים - שלושה הרוגים, שלוש משפחות שכולות ופצועה אחת קשה ובאירוע השני נפגע בודד ומשפחה שכולה אך מתוקשרת. אמנם במשפטו של טל מור נטענה גם טענת ההפקרה, אך עדיין אין ספק כי במאזן האימה והשכול, לא ניתן להפחית בחומרת תוצאות העבירה של סובינסקי לעומת זו של מור. עוד אוסיף, כי במשפטו של טל מור לעומת זה של סובינסקי, עדיין עולות תהיות רבות באשר לאשמתו, שכן בעניינו של מור קיימים ספקות רבים באשר לעובדה האם הוא הנהג הדורס שפגע ראשון בחשין הבן, או רק נהג שהזדמן לאירוע הדריסה שביצע בכלל רכב אחר. אזכיר בנקודה זו גם את העובדה שמשטרת ישראל הרי חיפשה בכלל רכב חשוד אחר וגם ממצאי הזירה, כגון מיקום כתמי צבע על רכבו של מור, החשודים ששיכים כביכול לגלגלי אופניו של חשין אינם תואמים את התאונה, אך משום מה ראיות אלו כבר הושמדו ע"י המשטרה, כפי שעלה בתחקיר ערוץ 1 "**מי פגע ומי ברח**"³.

אומנם לא נעים לכתוב את השורות הבאות, אך רק לשם הדיון אשאל: אם אותו טל מור, היה נוהג באותו לילה באזור שונה, ובאותם מצב עניינים ונסיבות הייתה מתרחשת אותה התאונה, כאשר במקום בבנו של חשין, היה נפגע עובד זר שרכב על אופניו, האם תוצאות המשפט היו זהות? הרי ברור שההתעניינות הציבורית ובמיוחד זו של התקשורת הייתה מצטמצמת או אף נעלמת כליל וכמוה גם העניין בדיון המשפטי היה מתכווץ לעונש קל בהרבה כמו עסקת טיעון כזו או אחרת המסתכמת במספר חודשי מאסר לכל היותר. ומכאן אשאל, שאלה מעט בוטה אולי, אך חשובה לצורך הדיון: האם דם בנו של שופט סמוק יותר מדמו של עובד זר? או דמם של שלושה צעירים מתל-מונד וכפר הס, לירן, רועי וקרן ז"ל? איך יכול להיות מצב של פער כה גדול בין שני משפטים על תאונת דרכים המסתיימת באובדן חיי אדם, על רקע של שימוש בסמים, כאשר בתיק אחד הגמול על קיפוח חיי שלושה קורבנות שווה ענישה של 2 שנים ושלושה חודשים ובתיק אחר הגמול על קיפוח חייו של בן של שופט שווה ענישה של 12 שנות מאסר ועוד שנתיים על תנאי?

עד כאן ההשוואה בין שני פסקי הדין מנקודת המבט של הקורבנות ומשפחותיהם.

² ת"פ 2892-07-10 **מדינת ישראל נ' מור**: בגזר דין זה התייחס השופט זכריה כספי לכך שמור שתה ועישן סמים לפני התאונה. "קשה לראות בו צעיר נורמטיבי. גם התנהגותו אחרי ההפקרה אינה מתיישבת עם הנורמטיביות". הוא התייחס לצורך להחמיר בענישה, לנהגים שגרמו לתאונות "פגע וברח". "אין לתקשורת ולכל פרסום זר השפעה על החלטתי", אמר השופט בתגובה לדבריה של הסנגורית כי המשפט זכה לסיקור נרחב. השופט הזכיר את גזר הדין של אביחי וולט, שגרם למותה של צעירה שהייתה על האופנוע עליו רכב ונידון לשמונה שנות מאסר. השופט הדגיש שזו "עת חירום". הוא הוסיף: "על בית המשפט להעביר מסר חד וברור למי ששותה ונוטל סמים".

³ "**מי פגע ומי ברח**": תחקיר מבט שני - ערוץ 1, מיום 27.06.12 בעניין הרשעתו של טל מור בדריסתו של שניאור חשין ז"ל. בזמן שטל מור נשלח למאסר של 12 שנה, עדין נותרה שאלה פתוחה אחת, מי באמת ביצע (ראשון) את הפגיעה הקטלנית ברוכב האופניים שניאור חשין ז"ל? עוד יצוין גם, שבכל מקרה עדיין עומדת כנגד מור עבירת ההפקרה מעצם העובדה, שעזב את הזירה לאחר שרכבו היה מעורב גם הוא בתאונה הזו. אך האם לא הייתה צריכה המשטרה להמשיך (אפילו במקביל למשפטו של מור) ולחפש את נהג הרכב (השחור) שפגע במור? מדוע מהרו כל כך לסגור את התיק ברגע שמור הסגיר את עצמו? ואיך זה שראיה כל כך מרכזית - נעלמה!?

כעת, ברצוני לערוך את אותה השוואה מנקודת מבט אחרת, של הנאשמים עצמם. לצורך כך אביא פס"ד נוסף מתיק תאונת דרכים אחר, בו הדורס הוא לא סתם אדם מהישוב, אלא עורך דין דווקא. בתיק תד 11312/06 **מדינת ישראל נ' אביגדור קלגסבלד**⁴, שניתן ב-26.10.2006 עסק בגייפ שנהג קלגסבלד ופגע בעוצמה במכונית בה ישבו יבגניה וקסלר, בת 23, ובנה ארתור וקסלר, בן 5, בעת שעמדה ברמזור אדום. האם ובנה נהרגו. עו"ד דורי קלגסבלד הורשע בגרימת מוות ברשלנות ובית המשפט לתעבורה בתל אביב גזר את עונשו ל-15 חודשי מאסר בפועל ו-15 חודשי מאסר על תנאי וכמו כן, נגזר על קלגסבלד קנס של 10,000 שקל ורשיון הנהיגה שלו נפסל לעשר שנים.

עורכי דינו של קלגסבלד וסנגורים המתמחים בתחום התעבורה טענו בזמנו, כי מדובר בגזר דין חמור במיוחד. לדבריהם, העניין התקשורתי במשפט ומעמדו הרם של קלגסבלד גרמו לשופט להחמיר בעונשו. סנגורו של קלגסבלד טען, כי מדובר ב"**מבחן בוזגלו**"⁵ וטען: "הלינץ' התקשורתי עזר כאן, אדם מהישוב לא היה מקבל עונש כזה". (בהמשך עונשו קוצר ל-12 חודשים בערעור).

האומנם? הרי השוואה לגזר דינו של טל מור מוכיח את ההיפך דווקא. הנה כי כן, ניתן לראות שגם מבחינת השוואת הענישה בין משפטים שונים, מנקודת מבטו של הנאשם בפלילים, אינה אחידה והפער הוא עצום.

ובכן, בשתי השוואות אלו הראיתי את הפערים הגדולים בענישה, הן מבחינת הגמול – בעיני משפחות הקורבנות והן מבחינת חוסר האחידות וחוסר השוויון בעיני הנאשמים עצמם. מכאן, נשאלת השאלה, מהו טווח שיקול הדעת של השופט בבואו לקצוב את גזר הדין והאם יש צורך להבנות את שיקול דעתו? בשנת 1996 התכנסה **ועדת גולדברג**⁶ בראשותו של השופט אליעזר גולדברג. הוועדה התכנסה כדי לדון בבחינת דרכי ההבניה של שיקול הדעת השיפוטי בגזירת הדין והגישה את המלצותיה בשנת 1997. הרקע להקמת הוועדה היה המצב המשפטי הקיים בישראל שבו לשופט יש סמכות ענישה רחבה מאד ושיקול דעת רחב, אולם, סמכותו כמעט נטולת הנחיות.

בחוק הפלילי קבועים עונשי מקסימום, ומעט מאד עבירות שנקבע בהם גם עונשי מינימום או עונש חובה, מציאות כזו מייצרת מצב שבו שיקול דעתו של השופט רחבה מאד ועל אותו סוג עבירה יכול שופט אחד לגזור עונש אחד ושופט אחר עונש אחר השונה ללא כל פרופורציה. למשל אם נבחן את עבירת ההריגה, הרי שהחוק מגדיר את העונש המקסימאלי עד 20 שנה. עדיין יכול להתקיים מצב בו שופט א' יגזור על נאשם שלוש שנות מאסר ושופט ב' יכול לגזור את עונש המקסימום – 20 שנות מאסר. דבר זה יוצר חוסר אחידות וחוסר עקביות מבחינה שיפוטית ובמצב עניינים זה נדרש היה לקבוע הנחיות לשופטים לגבי גזירת דין.

⁴ תד 11312/06 **מדינת ישראל נ' אביגדור קלגסבלד**, ניתן ב-26.10.2006. עו"ד דורי קלגסבלד, שהורשע בגרימת מותם ברשלנות של יבגניה וקסלר, בת 23 מבני ברק, ושל בנה, ארתור, בן חמש, בתאונת דרכים. בית המשפט לתעבורה בתל אביב גזר 15 חודשי מאסר בפועל ו-15 חודשי מאסר על תנאי כמו כן, נגזר על קלגסבלד קנס של 10,000 שקל ורשיון הנהיגה שלו נפסל לעשר שנים. השופט יצחק גרטי קבע כי קלגסבלד נהג ברשלנות חמורה, ודחה את גרסת ההגנה, לפיה התאונה נגרמה בשל חוסר אוריינטציה רגעית. השופט קבע כי "העונש הנגזר על נאשם בתאונה קטלנית אינו יכול להיות תולדה של סטטיסטיקת עונשים, אלא כל מקרה יידון לפי נסיבותיו". הוא הוסיף ש"ריבוי תאונות הדרכים הקטלניות, מחייבת את בתי המשפט לתרום את חלקם למלחמה בתופעה, עד למיגורה המקסימאלי, תוך שהם מחמירים בעונש המוטל על הנהגים".

⁵ **מבחן בוזגלו** הוא מונח שהתפשט מתחומי עולם המשפט, והפך למטבע לשון. בשנת 1976 הורה היועץ המשפטי לממשלה דאז, אהרן ברק, לפתוח בחקירה פלילית נגד אשר ידלין במה שנודע לימים כפרשת ידלין. ידלין, היה פעיל מרכזי במפא"י שעמד להתמנות לנגיד בנק ישראל ונחשד בגנבה וקבלת שוחד במסגרת תפקידו הקודם כיו"ר מרכז קופת חולים. הוא הורשע ונידון לחמש שנות מאסר. החלטה זו של ברק הייתה צעד נחוש ואמיץ באותם ימים. בהתייחסו להחלטה, אמר ברק: "**דין ידלין - כדין בוזגלו**". המשמעות שאין הבדל בפני החוק בין החזק לחלש, ובהתאמה לאותם ימים, בין מי שנתפס כחזק - אשכנזים ותיקים לעומת החלש - בני העליות החדשות ובעיקר המזרחים.

⁶ **ועדת גולדברג** - ב-1996 שר המשפטים מינה ועדה ברשות אליעזר גולדברג והטיל עליה לבחון את הצורך בהבניית שיקול הדעת של השופט בקביעת העונש. הוועדה לא הצליחה לגבש מסקנות שיהיו מקובלות על כל חבריה, אך על דבר אחד כולם הסכימו וזה ששיקול הדעת הרחב שיש לשופט בישראל **לא מתיישב עם עקרון החוקיות ועם שיקולי הענישה**, ולכן הסכימו שיש צורך בשינוי המצב הקיים ויש להבנות את שיקול הדעת בדרך של חקיקה.

ובכן, אזכיר את ההיגיון העומד מאחורי הצורך בענישה. מטרות הענישה כוללות ארבע מטרות שונות: מניעה, הרתעה, גמול ושיקום.

כאשר שופט נדרש לגזור את עונשו של נאשם, הוא ניצב בפני שיקולים שונים, ובכמה מהם עסקתי בדוגמאות שהבאתי להלן, מצד אחד הגמול, הרי סלידת החברה מעצם נטילת חייו של אדם ברורה, מצד אחר קיים כמובן גם שיקול נוסף - הרתעתו, כפי שבא לידי ביטוי בדברי השופטים: "ריבוי תאונות הדרכים הקטלניות, מחייבת את בתי המשפט לתרום את חלקם למלחמה בתופעה, עד למיגורה המקסימלי, תוך שהם מחמירים בעונש המוטל על הנהגים" (ב תד 11312/06 מדינת ישראל נ' אביגדור קלגסבלד) או: "על בית המשפט להעביר מסר חד וברור למי ששותה ונוטל סמים" (בת"פ 2892-07-10 מדינת ישראל נ' מור) כאשר השופט מתייחס לתקופה זו של ריבוי תאונות פגע וברח גם כ"עת חרום".

ובכן בבואו של שופט ביהמ"ש לגזור את דינו של נאשם, נלקחים בחשבון מספר שיקולים שונים. מעבר לעניין חומרת התוצאות (פגיעה בחיי אדם במקרים אלו), ראינו שנלקחת בחשבון גם מידת שכיחותה של העבירה (תופעת תאונות הדרכים בכלל ותאונות "פגע וברח" בפרט). כמו כן נשקלת גם מידת הפיתוי לעבור את אותה עבירה, הרי ככל שהפיתוי גדול יותר, כך יש להחמיר בענישה (כמו בעניין תאונות פגע וברח ועבירת ההפקרה). גם מידת הקושי לגלות את העבריין היא שיקול, ככל שגילויה של העבירה קשה יותר, כך יחמיר ביהמ"ש במידת העונש. בנוסף קיימים שיקולים אישיים (של השופט) בעניין הענישה, כמו למשל שיקולים להקל בעונשו של נאשם במידת מה מתוך כוונה "לעודד את הנאשם לחזור לדרך הישר", או למשל הקלה בעונש עקב הודאה באשמה, מתוך רצון לעודד בכך נאשמים אחרים שינהגו בדרך זו ויחסכו מזמנו של ביהמ"ש ובכך למעשה יעזרו במניעת עינויי דין וסחבת במשפטים אחרים התלויים ועומדים.

אין ספק שבמצב עניינים זה, כאשר השיקולים הם רבים כל כך, כאשר טווח שיקול הדעת של השופט הוא כה רחב ובמיוחד כאשר השופטים כבני אדם נבדלים איש מרעהו, הן בגישתם העקרונית לענישה והן בתחושתם האישית לחומרת עבירות מסוג אחד לעומת חומרת עבירות מסוג אחר. הרי בסופו של יום, כל שופט רגיש יותר לעבירות מסוימות ופחות רגיש לעבירות אחרות. מעבר לכך גם תכונות האופי של השופט, ניסיונו השיפוטי והלך הרוח במשפט, משפיעים גם הם ומכאן שיהיו הפרשים ברמת הענישה של כל שופט ושופט. פערי ענישה אלו, כאשר הם באים לידי ביטוי בצורה בולטת (כמו בדוגמאות שהבאתי כאן), הם מביאים לתחושה של שרירות לב וחוסר צדק.

מניעת רמת פערי ענישה גדולים, אפשרית ע"י הימנעות ממסירת ההחלטה בידי דן יחיד. הרי אם ידנו בתיק הפלילי מספר שופטים, שגישותיהם בהכרח אינן זהות לחלוטין, כך ניתן להגיע לפתרון של פשרה ולהפחית מן העונש את "החותם האישי" של אותו שופט – דן יחיד, שבמקרה דן בעניין.

ככל שנצליח להביא להשוואה מרבית בענישה, כך תקטן הרגשת הקיפוח של נאשמים המשווים את עונשם לזה שהוטל על חבריהם (במיוחד כאשר מדובר בנאשמים השותפים לאותה עבירה או בנאשמים הנאשמים בעבירות שונות, אך מאותו סוג). כמו כן גם בבחינת הגמול, אשר בעיני הקורבנות, עצם צמצום פערי הענישה ויצירת אחידות ענישה בין מקרים שונים בעלי אופי דומה, יגביר את הרגשת "עשיית דין צדק" בקרב משפחות הנפגעים וישפר את תחושת אימון הציבור במערכת המשפטית.

אין ספק שקשה מאד ליצור אחידות בענישה, אך עניין זה מתבקש לאור פערי הענישה הגדולים.

מסקנות ועדת גולדברג כללו שתי הצעות, הצעת הרוב והצעת המיעוט.

הצעת הרוב הייתה לקבוע עיקרון מנחה בענישה. העיקרון שהוצע נקרא "עיקרון ההלימה", משמעותו, כי יש לקיים יחס הולם בין חומרת העבירה לבין חומרת הענישה. בטענה שעיקרון זה ייצור איזון בין מטרות הענישה השונות שהוזכרו כאן. (כמובן שלעיקרון זה נקבעו גם חריגים של נסיבות מחמירות ומקלות).

העיקרון קבע למעשה, כי הגמול הוא מטרת הענישה העיקרית, בכפוף לשני חריגים: במקרה שבו לעבריין יש פוטנציאל להשתקם, אזי ניתן לנקוט באמצעי שיקומי במקום עונש ההולם את חומרת המעשה ובמקרה שיש חשש לפגיעה בשלום הציבור אזי יוכל השופט דווקא להחמיר את עונשו של הנאשם.

הצעת המיעוט הייתה לקבוע בחוק עונשי מינימום וכמו כן מדרג חדש, נמוך יותר, לעונשים המקסימאליים.

בסופו של דבר הוחלט לאמץ את המלצות דעת הרוב של ועדת גולדברג בהצעת חוק: חוק העונשין (תיקון מס' 92) (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה), התשס"ו-2006.

מטרת הצעת החוק הייתה "לכוון את שיקול דעתו של השופט בגזירת הדין ולצמצם את פערי הענישה במקום שאינם מוצדקים, אך זאת עדיין תוך הותרת שיקול הדעת בידי השופט בקביעת העונש הסופי. בפועל, כיום מערכת המשפט הפלילי בישראל מבוססת על פרקטיקה רחבה של הסדרי טיעון. בפועל, ברוב המקרים העונש נקבע במשא ומתן בין התביעה להגנה וכך למעשה הצעת החוק לא תמיד באה לידי ביטוי ביחס שבין המציאות בשטח לבין המטרה של הבניית שיקול הדעת השיפוטי.

בסופו של עניין ההצעה הזו לא עומדת כל כך במבחן המעשי ויוצרת מגוון התנגדויות, כגון: שקביעת עונשי מוצא מדורגים עלולה להוביל למצב שבו הצדדים למעשה יאלצו לסכם גם את עובדות כתב האישום כך שישקפו למעשה אך ורק את העונש (העתידי) המוסכם בין הצדדים.

גם בתי המשפט בסופו של דבר מתנגדים לחקיקת "קודקס ענישה" שיכבול למעשה את שיקול דעתם. בעקבות ההסתייגויות הרבות הצעת החוק לא קודמה ועדיין חוק העונשין מגדיר עונשי מקסימום ומשאר בידי שופטי ביהמ"ש שיקול דעת רחב ביותר לעניין גזירת עונשו של הנאשם.

האם גישה זו של שיקול דעת שיפוטי רחב בענישה, תורמת לעשיית דין צדק בישראל ?

דומני ששאלה זו הייתה ונותרה פתוחה.

בסופו של יום, לצערי כי רב, נראה שדמה של **קרן מרוותי ז"ל**⁷, אכן סמוק פחות מדמו של בנו של שופט, בדיוק כמו שדינו של "ידלין" אינו כדינו של "בוזגלו".

מקורות נוספים:

יעקב בזק **הענישה הפלילית** פ' 13 - העקרונות לקביעת מידת העונש, עמ' 207-201, הוצאת "דביר" (1981)

אתרי חדשות באינטרנט - **חדשות 2, וואלה חדשות, ynet, mako**

⁷ **קרן מרוותי** (26), בת דודה של אשתי, קיפחה את חייה בתאונת הדרכים הקטלנית שאירעה ב-14/05/2006 בכביש 553 בסמוך למושב בני דרור, מספר דקות מביתה אשר בתל-מונד. קרן הייתה מאורסת לרועי בטיה (28) והשניים היו עתידים להינשא בחתונה כחודשיים ימים לאחר מכן, חתונה שכל ההכנות אליה כבר הושלמו. במקום ללוותם לחופה, ליוו אותם בני המשפחה ומאות מכרים וחברים, בדרכם האחרונה לבית העלמין אשר בתל-מונד. שם קבורים יחדיו שלושת הצעירים, רועי, קרן ולירן (בן דודו של רועי). מעל הקברים הצמודים של קרן ורועי מתנוסס לב גדול משיש המאחר את הזוג גם בדרכם האחרונה. הלוויה זו כונתה "מכת הבכורות" של המושבים מאחר ושלושתם ילדים בכורים למשפחותיהם.

קרן שגדלה והתחנכה בתל מונד, הותירה אחריה במותה את הוריה, שאול וסוזי, את אחיה התאום שלום, ואחיותיה חן ושירן. אבי המשפחה, שאול ז"ל, שלא ידע פורקן לצער הרב, נאכל בנפשו פנימה ונפטר גם הוא לאחר מספר חודשים ממחלת הסרטן. כיום, בעת כתיבת מאמר זה, כמעט 7 שנים אחרי האסון הנורא, אשר ריסק שלוש משפחות, הנהג אשר הורשע בגרימה לתאונה ואחראי למותם של קרן, רועי ולירן ז"ל ולפציעתה הקשה של הילה, כבר מזמן חזר לשגרת חייו והוא חי ונהנה את הנאות החיים שמנע מאחרים, אשר קיפדו את חייהם בגללו - והכל שריר ובריר וקיים - בחסות ביהמ"ש.